

دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

اداره کل هواشناسی استان سمنان

گزارش نهایی پروژه مطالعه اطللس بلایای جوی و اقلیمی استان سمنان

مجری :

معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

خرداد ۱۳۸۷

پیشگفتار

غالباً عقیده بر این است که آب و هوا کلیه اعمال بشر را تحت تاثیر قرار می دهد. این امر در مواردی که بلایای اقلیمی رخ می دهد، بیشتر آشکار می گردد. آب و هوا قسمت اعظم مخاطرات طبیعی را به خود اختصاص داده است (حدود ۹۰ درصد از مخاطرات طبیعی منشاء آب و هوایی دارند). پرهیز و اجتناب از بلایای طبیعی غیر ممکن است ولی امکان پیشگیری و کاهش خسارات وجود دارد. پدیده های مختلف جوی و اقلیمی در هر منطقه اگر به صورت دقیق شناسایی شوند و چگونگی آن مشخص گردد، آنگاه می توان بطور کیفی و توصیفی از اثرات منقعی آن جلوگیری و از اثرات مثبت آن نهایت استفاده را نمود. نظر به همجواری استان سمنان با استانهای تهران، قم، اصفهان، یزد، خراسان رضوی، خراسان شمالی، گلستان و مازندران و استقرار در مسیر ترانزیت جاده ای و ریلی کالا و مسافر در کریدور اصلی غرب به شرق کشور، و همچنین نزدیکی به پایتخت و پتانسیل بالای رشد و توسعه در بخشهای مختلف، مستلزم شناخت حوادث و بلایای جوی و اقلیمی بعنوان یک تهدید در برنامه ریزی و توسعه، بررسی آثار مترتب ناشی از آنها در بخشهای ذیربط، یافتن راهکارهای مناسب جهت جلوگیری از وقوع و کاهش خسارات احتمالی ناشی از آنها (تبدیل تهدیدها به فرصتها) و اعمال مدیریت ریسک در برابر حوادث جوی و اقلیمی می باشد.

در راستای تحقیق این اهداف، در سال ۱۳۸۶، پروژه مطالعه بلایای جوی و اقلیمی استان سمنان در جلسه ستاد حوادث غیر مترقبه تصویب و تامین اعتبار گردید.

انجام پروژه مذکور از سوی اداره کل هواشناسی استان سمنان و طی قرارداد شماره ۱۲۰/۴۴۴۳ مورخ ۸۶/۱۲/۲۵ به دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان واگذار گردید.

شایان ذکر است در اجرای پروژه مطالعه بلایای جوی و اقلیمی استان مراحل زیر مد نظر بوده است:

- ۱- ارائه تعاریفی کلی و مبانی نظری از پدیده های مخرب جوی و اقلیمی.
- ۲- نگاهی به مهمترین بلایای جوی و اقلیمی استان از دیدگاه خسارات وارده در ده سال گذشته.
- ۳- شناخت ویژگی ها و عوامل محیطی و اجتماعی استان نظیر اقلیم، کشاورزی، آب، جمعیت و ...
- ۴- کنترل کمی و کیفی آمار هواشناسی استان و بررسی و تجزیه و تحلیل آمارهای مربوط در وقوع بلایای جوی و اقلیمی در ده سال گذشته در سطح استان.
- ۵- جمع بندی و ارائه راهکارهای پیشنهادی و تخصصی در زمینه جلوگیری از وقوع و کاهش خسارات وارده ناشی از حوادث احتمالی.
- ۶- شناسایی نقاط پرمخاطره استان از لحاظ بلایای جوی و اقلیمی با استفاده از نرم افزار GIS که در بخش پیوست ارائه شده است.

در خاتمه از جناب آقای مهندس غلامرضا دوست محمدی مدیر کل هواشناسی استان سمنان که در مراحل تصویب و انجام این پروژه از هیچ گونه تلاشی دریغ ننموده اند کمال تشکر را دارم. در اینجا لازم می دانم از آقایان مهندس حمید رضا ملکی، رحیم بذریاش، غلامحسین اکبری هارونی، محمود رئوفی فرد، علی خداداد و سرکار خانم نادیا میر شجاع به عنوان همکاران اصلی تشکر و قدردانی نمایم.

محمود نیکخواه

معاون پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان